

állapítja meg és vizsgálja. Végső következtetésül megállapítja, hogy a politika által befolyásolt neveléstudomány elveszíti egyetemes érvényét, viszont az új kérdések vizsgálata nyereséget jelent.

Egy kisebb közlemény *Weszely Ödönnek* a pécsi egyetem megnyitásán, 1923. okt. 24-én tartott beszédét (*Az egyetemi tanulmányok módszere*) és *Imre Sándornak* 1933. máj. 29-én Szegeden tartott évzáró szavait (*Hagyomány és nevelés viszonya*) méltatja. A folyóirat ezeken kívül 15 könyvismertetést ad, amelyek közül legjelentősebb *Gyulay Agostnak Fináczy Ernő: Nevelélméletek a XIX. században* c. munkájáról írt méltatása. (mgv.)

Magyar Tanítóképző (1934. évi 9. szám.) A folyóirat novemberi száma vezetőcikkében *Szalatsy Richárdnak: A gyakorló iskolai tanító szerepe és helyzete a tanítóképzés szolgálatában.* című előadásának anyagát közli. A cikkben a szerző megállapítja, hogy az újabb időben a tanítóképzőintézeti gyakorló iskolai tanítói állás már nem olyan kívánatos, mint a múltban volt. A tanítók legkiválóbbjai nem törekednek ez állás után. Ennek az lesz a következménye, hogy a tanítóképzés nivója ezen a fontos területen a jövőben süllyedni fog.

Az orvoslás módját 4 pontban foglalja össze: a) a gyakorló iskolai tanítói munkakör könnyítésében, ami azáltal volna elérhető, hogy a gyakorló iskolák mai kettős tagozatukkal szemben az I—II., III—IV., és V—VI. osztályos háromtagozatú iskolákká alakíttassanak át; b) hogy a gyakorló elemi iskolai tanszemélyzet előtt a 9000/927 M.E. rendelettel már biztosított különös díjazás mellett még a VI. f.ő. is megnyitassék; c) a szolgálati idő részükre 40 évről 35 évre szállíttassék le; és végül d) a gyakorló iskolai tanítók kapják meg a tanítóképzőintézeti gyakorló iskolai tanári címet.

Méltán figyelmet érdemel a tanulmánynak az a része, mely e fontos állásnak a tanítóképzésre gyakorolt kétségtelenül érdemleges befolyását és ezáltal nemzeti művelődésünkre való hatását fejtegeti. Pontosán precizozza a gyakorló iskolai tanítónak a jövőendő néptanítói generáció gyakorlati kiképzése körül teljesítendő felelősségteljes, irányító munkakörét és megállapítja, hogy ezt az állást csak egész ember töltheti be, ki széleskörű elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik és ki egész lelkiülettel, hivatásszeretettel és idealizmussal csüng ezen a pályán. Számba kell venni, hogy a gyakorló iskolai tanító nap-nap után »kirakatban« dolgozik s ez a munka az idegrendszernek állandóbb és nagyobb fokú igénybevételével jár. A gyakorló iskolai tanítók kiválasztását úgy látná helyesnek, ha a jelesebb s arra vállalkozó tanítók egy minisztériumi szakbizottság előtt négy egymásután következő vizsgálat után tanítóképzőintézeti gyakorló iskolai tanárokká minősíttetnének. A gondos tanulmánynak alapelveivel minden tekintetben egyetértünk. Így tisztán látjuk annak az irányító és nevelő munkának jelentőségét és fontosságát, amelyen át a gyakorló iskolai tanítók az ország különböző részeibe évenként szétszóródó tanítónemzedékek jövőendő munkásságaikra benn az anyaintézetben gyakorolnak. Ez okból tényleg fontos, hogy a gyakorló iskolai tanítók megfelelő vizsgálatokon át a tanítók legjobbjáiból választassanak ki. Kétségtelen az is, hogy e nehéz, speciális munkakört csak hivatásszerető és kimondottan hivatásuknak élő egész emberek láthatják el. A pálya valóban nagy idegfeszültséget ki-

ván a gyakorló iskolai tanítótól, ezért minden reális kívánság, mely e pálya kívánatossá tételére és megjutalmazására felmerült: figyelemreméltó és méltánylandó. Ennek beteljesülését őszintén kívánjuk. Egy körülményre mégis rá kell mutatnunk. A cikk írója ugyanis az anyagi ellátás megállapításánál folytonosan a polgári iskolák tanárainak anyagi ellátására hivatkozik. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a polgári iskolák tanárai nagy többségükben semmivel sem részesülnek jobb anyagi ellátásban, mint a gyakorló elemi iskolai tanítók, holott a polgári iskolák tanárai a tanítói diploma után régebben még 3 s ma már 4 évi főiskolai, illetőleg egyetemi tanulmányokat is végeznek. Azután azt is meg kell állapítanunk, hogy viszont az ország egyetlen gyakorló polgári iskolájának tanárai itt Szegeden, a mai napig még semmi különleges fizetéspremiumot nem élveznek. Azért kívánatos, hogy elvi törekvésekben egy más státusz tagjaira ne hivatkozzunk, a tények lerögzítésénél pedig a szigorú objektivitásra kell törekednünk.

A folyóirat második cikkében *Somos Lajos dr.: A magyarnyelvi képzés reformjához* címmel értekeznek. A kérdést a tanítóképző-intézetek tanztervén át vizsgálja. Megállapítja, hogy a tanítónövendékeket az írásnak nemcsak élettanával, hanem a modern gyermeklélektan figyelembevételével annak körtanával is meg kell ismertetni, valamint időt kell szánni a beszéd technikájának és hibáinak a megismertetésére is. E kérdések a jövő nevelőjét közelebbről érdeklik. A célt ezen a két ponton csak úgy lehetne elérni, ha az általános nyelvi oktatás a tanítóképzőkben nagyobb jelentőséget nyerne.

A továbbiakban *Erdélyi Olga* a budapesti kir. főigazgatóság jelentése alapján *a magyar tanítóképzés 1932/33. tanévi statisztikai adatait ismerteti*. Külön kiemeli, hogy az érintett jelentés a szokásos adatok mellett a tanítóképzők értesítőiben az 1920. évtől megjelent összes értekezéseket és életrajzokat is felsorolja s közli a tanárok rangsorszerű névjegyzékét is. — A statisztikai adatokból megtudjuk, hogy hazánkban 20 tanítóképző, 36 tanítónőképző és 4 óvónőképző működött. A tanulók létszáma az összes intézetekben 9696 (3047 fiú és 6649 leány) volt. Felpanaszolja, hogy a növendékek s főleg a fiútanulók tanulmányi eredménye (48,4 % elégséges) nem volt kielégítő. Ennek okát abban látja, hogy a jobb tanulók elsősorban a középiskolák felé törekszenek. A kiadott oklevelek száma 1932/33 tanévben 2111 volt (férfi 731, női oklevél 1380). A további adatok a tanítóképző-intézeti tanári személyzetre vonatkoznak. A tanári személyzet összes száma: 994, ezek közül 6 % helyettes. A folyóirat további részét az irodalom, egyesületi élet és hírek rovata tölti ki. (kd.)

A Népoktatási Szemle 1934. évi III-ik, július-szeptemberi száma az iskolaegészségügy jegyében jelent meg. A tanulmányok sorozatát *Padányi Andor*: »*A gyermek egészsége a nemzet jövője*« című cikke nyitja meg. *Dr. Bárczi Gusztáv* rámutat azokra a mélységekre, amelyek a nagyvárosi gyermekek gyenge testi fejlettségének okai és lelki romlásának megindítói. Rámutat arra, hogy sokszor a szülők túlzott életigényeinek lesz áldozatává az otthoni nevelés nélkül maradt gyermek, vagy a nyomortól utcára üldözött gyermek ravasszá, körmönfonttá válik az élettel való birkózásban. Orvos és pedagógus együttes munkával oldhatják meg a mai városi gyer-